

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar
Irodalomtudományi Doktori Iskola
Kultúratudományi Doktori Program

TÉZISFÜZET

Mucsi Georgina

**A halálkép jellegzetességei hospice ellátásban dolgozó szociális
munkások és az önkéntes tevékenységet végzők körében
című PhD-értekezéséhez**

Témavezető

Dr. Hoyer Mária, Ph.D.

Tanszékvezető főiskolai docens

Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar

Pécs, 2015

Tartalom

- I. Az értekezés témájának bemutatása**
- II. Kutatói kérdések**
- III. Alkalmazott módszerek**
- IV. Az értekezés fő eredményei**
- V. Hivatkozások**
- VI. A szerző publikációi a disszertáció témaköréből**

I. Az értekezés témájának bemutatása

A dolgozat fő témája a hospice-palliatív ellátásban dolgozó szociális munkások és az önkéntes segítők halálhoz való viszonyának áttekintése, megismerése, valamint a segítők tevékenység rendszerének bemutatása. A halálhoz való viszonyulás több dimenzió mentén értelmezhető, ennek megfelelően kvalitatív kutatásom során magam is erre a megközelítésmódra törekedtem. A félig strukturált interjú módszerének alkalmazásával az interjúalanyok tapasztalatait, élményeit, reflexióit, emócióit helyeztem a vizsgálat középpontjába. Az interjúk során a kérdések a segítők halálhoz, veszteségekhez, gyászhoz kapcsolódó sajátélményeire, világlátásukra, szemléletmódjukra irányultak. Továbbá a kutatás során a megkérdezettek halálról, haldoklásról alkotott nézeteit, ehhez társuló felfogásuk megismerését, a segítséghez kapcsolódó szempontjaikat, képzettségüket, motivációikat vettem górcső alá. A vizsgálat további szakaszában a segítő tevékenység konkrét tartalmának áttekintésére, valamint a segítők által igénybe vehető szakmai támogatási formák szerepére tértem ki.

Az értekezés megírását a következő kérdések formálták:

Az interjúalanyok – szociális munkások és önkéntesek – mivel tudják segíteni, támogatni a hospice ellátást igénybevevőket a haldoklás folyamatában?

A speciális, a hospice ellátás szellemiségét, tevékenységrendszerét ismertető, átadó képzések és/vagy továbbképzések milyen hatást

gyakorolnak a segítők – mind a szociális munkások, mind az önkéntesek – életvégi ellátásban betöltött szerepére?

A szociális munka egyik alapvetése, hogy a segítők segítése nélkül – különösen a komoly pszichés megterhelést jelentő munkakörökben, mint a hospice ellátás – nem lehetséges a hosszú távú és eredményes munkavégzés. Kérdésként merül fel, hogy az életvégi ellátás területén dolgozó professzionális segítők és az önkéntesek munkáját támogató szakmai segítségnyújtás – például: szupervízió, esetmegbeszélés, Bálint-csoport – jelen van-e; és ezek megléte, illetve hiánya milyen módon befolyásolja a mindennapi gyakorlati tevékenységet?

Nyitottak-e a segítők a halál témaköréhez kapcsolódó őszinte kommunikációra, a halálhoz való saját viszonyuk konstrukciójának megalkotására?

A fenti kérdések megválaszolása érdekében kvalitatív kutatást végeztem a Dél-dunántúli régióban hospice ellátást biztosító intézményekben dolgozó szociális munkások és önkéntesek körében.

Az értekezés kilenc nagyobb szerkezeti egységre osztható. Az elméleti rész első felében a halálkép kialakulását és változásait mutattam be, majd törekedtem megválaszolni, hogy valóban tabukérdés-e ma a halál.

Ezt követően rátértem a magyarországi hospice ellátás kialakulásának, jellemzőinek és jelenlegi helyzetének az ismertetésére. Részletesen kifejtettem és jellemeztem a kutatásom

alanyait képező két csoport – a szociális munkások és az önkéntesek – helyét és szerepét a hospice-palliatív ellátásban.

A kutatási fejezetben a célkitűzés megfogalmazása után ismertettem a vizsgálat elméleti keretét és módszerét, majd a vizsgált minta bemutatása, az eredmények ismertetése és megvitatása következik.

A kutatás fő célja volt megismerni és több nézőpontból bemutatni a hospice-palliatív ellátásban tevékenykedő szociális munkások és önkéntesek halálhoz való viszonyulását, a halál, a haldoklás témájával kapcsolatos nézeteiket, véleményüket, érzéseiket és az ellátásban betöltött szerepüket.

A kutatás elméleti irányvonala a szociális konstrukcionizmus nézőpontján alapszik (Szöllősi, 2012; Andrews, 2012). A disszertáns célja volt választ adni arra, hogy az ellátásban dolgozó szociális munkás szakemberek és önkéntes segítők hogyan konstruálják meg a viszonyukat a halálhoz.

A halálhoz való viszonyulás több dimenzió mentén értelmezhető, jelen kutatásban a segítők halálhoz, veszteségekhez, gyászhoz kapcsolódó sajátélményeire, világlátásukra, szemléletmódjukra, a segítséghez kapcsolódó szempontjaikra, képzettségükre, motivációikra, segítő tevékenységük tartalmának rövid áttekintésére, az általuk igénybe vehető szakmai támogatási formák szerepére, a halálról, haldoklásról alkotott nézeteik, felfogásuk megismerésére tértem ki.

II. Kutatói kérdések

Az empirikus vizsgálat során az alábbi kérdésekre kerestem a válaszokat:

- 1.** Az első témacsoportba tartozó kérdések a hospice ellátásban végzett segítői tevékenységhez kapcsolódnak.

1/a Az interjúalanyok milyen jelentést tulajdonítanak saját tevékenységeiknek, milyen motivációk alapján választották a hospice ellátást munkahelyüknek, illetve az önkéntes segítség színhelyéül?

1/b A szociális munkások és az önkéntesek hogyan értékelik segítői funkciójukat, milyen módon konstruálják meg ennek jelentőségét a saját életükben?

- 2.** A második témacsoportba tartozó kérdések a képzés szerepét vizsgálták a segítség folyamatában.

2/a A szociális szakemberek és az önkéntesek részt vesznek-e speciálisan, a haldoklók gondozására irányuló képzésben? Ha igen, milyen jellegű képzésben vesznek/vettek részt, és ez az elméleti keret mennyiben segíti őket a mindennapi tevékenységük során?

2/b Akik nem vettek részt ilyen irányú képzésen, szükségét érzik-e az ismereteik bővítésének ezen a területen?

3. A harmadik témacsoportba tartozó kérdések a szakmai segítségnyújtási formákat érintik.

3/a A hospice-palliatív ellátásban szociális munkásként dolgozók és önkéntesként tevékenykedők számára biztosított-e bármilyen szakmai segítségnyújtási forma? Ha igen, akkor az pontosan milyen jellegű, továbbá ezek rendszeres vagy esetleges formában valósulnak-e meg?

3/b Szükségesnek és hasznosnak érzik-e bármilyen szakmai támogatási forma meglétét a segítők?

4. A negyedik témacsoportba tartozó kérdések a segítők halálmegértéséhez kapcsolódó gondolatokat, élményeket, tapasztalatokat tekintették át.

4/a Vannak-e segítőknek sajátélmény-tapasztalataik a halálhoz, a gyászhoz, a veszteségekhez kapcsolódóan?

4/b A megkérdezettek hogyan határozzák meg – eddigi emlékeik, tapasztalataik, tudásuk alapján – a halálhoz való saját viszonyukat?

4/c A professzionális és az önkéntes segítők mit értenek a haldoklás fogalma alatt, hogyan értelmezik ezt a folyamatot?

III. Alkalmazott módszerek

A megfogalmazott kutatói kérdések megválaszolhatósága érdekében a hospice ellátásban dolgozó tíz szociális munkás szakemberrel és tíz

önkéntes segítővel készítettem félig strukturált interjút, majd a húsz interjút az ATLAS.ti 4.2. tartalomelemző program segítségével dolgoztam fel. A kvalitatív vizsgálat kiegészítésként az interjúalanyok által kitöltött Neimeyer és Moore-féle Multidimenzionális Halálfélelem Skálát (NNMH)¹ összevettem a szakirodalomban fellelhető eredményekkel, azonban az alacsony mintaszám miatt adekvát következtetések levonására nem nyílt lehetőségem, de a skála eredményei hatással voltak az interjú kérdéseinek a megfogalmazására.

A minta bemutatása

A vizsgálatot a Dél-dunántúli régióban végeztem el: Baranya, Tolna és Somogy megyében.

A minta kiválasztása során a nem-valószínűségi mintavételi eljárások közül a kvótás mintavételt alkalmaztam. Ennek során az alapsokaságot felosztjuk a kutatás szempontjából lényeges kategóriák mentén és kiválasztunk elegendő számú személyt minden kategóriába (Molnár, 2010).

Kutatásom során a beválasztás kritériuma az volt, hogy a segítői tevékenységet végzők közül kik azok, akik a hospice team-ben szociális munkásként, illetve önkéntesként végzik a tevékenységüket. Ezután feltártam, hogy a vizsgált populációban milyen az ilyen típusú segítőik aránya. A három megye összes hospice szervezetét felkerestem, és a vizsgálat idején alkalmazásban álló összes szociális

---

¹ Multidimensional Fear of Death Scale, rövidítve: MFODS, NMMH Skála

munkással és ugyanabban az intézményben lehetőség szerint ugyanannyi önkéntessel töltetem ki a Neimeyer és Moore-féle Multidimenzionális Halálfélelem Skálát, majd elkészíttem a félig strukturált interjúkat. A szociális munkások esetében a teljes alapsokaságot leképeztem, és ehhez viszonyítva történt az önkéntes minta nagyságának a meghatározása.

A hús interjú nyolc hospice szervezet hús képviselőjével történt, az összehasonlíthatóság érdekében tíz önkéntes és tíz szociális munkás szakember került a mintába.

Jelen vizsgálat alapvető módszere a félig strukturált interjúk alkalmazása és ezek tartalomelemzése.

Az interjú a kvalitatív kutatások egyik alapvető módszerének számít. A félig strukturált interjú esetében a beszélgetés főbb céljai, irányai előre tisztázottak, azonban a megkérdezett interjúalanyok viszonylag nagy szabadsággal rendelkeznek a beszélgetés menetének, ütemének meghatározásában. Az interjú készítője témákat vet fel, kérdéseket fogalmaz meg, de a válaszadó az adott témakörön belül szabadon fogalmazhatja meg véleményét, és bármivel, amit ő lényegesnek tart, kiegészítheti a beszélgetést. Ezzel az interjú technikával komplex adatok nyerhetőek egy adott témakör kapcsán, amely széleskörű és mély megértést tesz lehetővé a kutató számára (Kovács, 2007).

Az interjúk készítése során nem csupán adatközlőként tekintettem az interjúalanyaimra, hanem komplex személyiségüket, identitáskonstrukcióikat egyaránt törekedtem feltárni.

Az interjúk készítése során nem csak az emberektől szerettem volna megtudni az adott téma kapcsán a véleményüket, a gondolataikat, hanem célom volt magukról az emberekről is tudásokat, tapasztalásokat, benyomásokat szerezni. Ehhez a félig strukturált interjú módszere megfelelő keretet biztosított a számomra.

A tartalomelemzés során annak főbb, kvalitatív és kvantitatív módszereit, mint például a tematikus elemzést, szógyakoriság- és kontextus-elemzést egyaránt alkalmaztam, a kutatás érvényességének és megbízhatóságának biztosítása céljából. Kvalitatív nézőpontból a gyakoriság nem azonosítható automatikusan a jelentőséggel, ez a megközelítés a tartalomelemzés történetében a nyelv egyes sajátosságai miatt tévútnak bizonyult (B. Erdős, 2006).

A tartalomelemzés megkezdéséhez a szövegek előkészítéseként az interjúkat bekezdésekre tördeltem, majd két óriásfájlban² töltöttem fel a programba. Az önkéntesekkel készített tíz interjú szövegterjedelme 254 800 karakter, míg a tíz szociális munkással készített interjú 176 168 karakter összesen. A kódok meghatározását és a szövegrészek analízisét, saját magam - mint a vizsgálatot végző - hajtottam végre, a program a tartalmak rendszerezését végezte automatikusan, ezzel elősegítette és egyszerűsítette az adott kódokhoz tartozó idézetek kezelhetőségét és áttekinthetőségét.

A kódok kialakításánál egyrészt a kérdéssor jelölte ki az elemzés kategóriáit, másrészt az adatvezérelt megközelítést alkalmaztam, a

---

² Külön töltöttem fel a tíz szociális munkással, és külön a tíz önkéntes segítővel készített interjúkat.

program szógyakorisági listája („Word Frequencies”) alapján. Az interjú kérdéssora alapján alkottam meg az ún. kódcsaládokat. Törekedtem a szöveg jó és részletes leírását és elemzését lehetővé tevő kiterjedt kódrendszer kialakítására.

IV. Az értekezés fő eredményei

Az alábbiakban összefoglalva ismertetem az értekezés lényeges tudományos eredményeit a kutatásom alapján.³ Továbbá törekszem a saját kutatási eredményeim tükrében javaslatokat tenni egy egészségesebb társadalmi halálkép kialakítása érdekében; és a hospice team szociális munkásainak és önkénteseinek a tevékenységére vonatkozóan.

1. A vizsgálatban résztvevő segítők halálhoz való viszonyát jelentős mértékben befolyásolták a gyermekkori tapasztalataik valamint a családi szocializáció folyamatai.

A kapott eredmények fényében a halállal kapcsolatos társadalmi tabuk hosszú távú lebontása érdekében már gyermekkorban szükséges elkezdni a szemléletformálást. A nyílt kommunikáció és a gyerekek érzékenyítése a téma iránt alapvető fontosságú.

Erre egy jól működő példa a „Méltóság mezeje” elnevezésű szemléletformáló program, amelynek egyik célkitűzése a gyerekek tudatos nevelése a pedagógusok és a Magyar Hospice Alapítvány

---

³ Kurzív betűtípussal jelezve (szerzői megjegyzés)

munkatársainak az együttműködésével. A tanév egészében különböző programokat, beszélgetéseket szerveznek a gyermekek számára az élet végességéhez, a betegségekhez, veszteségekhez, az emberi méltósághoz, a szolidaritáshoz, a segítséghez kapcsolódó témakörökben.

2. A halálhoz való viszonyulásra, továbbá a segítői tevékenység-terület kiválasztására döntő mértékben az egyén saját élményei és tapasztalatai gyakoroltak hatást.

A hatékony segítség szempontjából meghatározó jelentőségű a megfelelő önismeret és a saját veszteségélmények és traumatikus élmények sikeres feldolgozása. A segítői pályára lépők körében szükséges lenne a képzési programok részévé tenni a halálhoz, a gyászhoz, a veszteséghez kapcsolódó témaköröket, és nagyobb hangsúlyt fektetni az önismeretre és a segítői motivációk azonosítására a kurrikulum során.

3. A professzionális segítőik támogatása valamint folyamatos képzése, továbbképzése – melynek mindkét, az egészségügyi és a szociális területet szükséges érintenie – elengedhetetlen a hatékony munkavégzés, a hosszú távú elköteleződés és egyúttal a kiégés felismerése valamint annak megelőzése szempontjából.

Minden hospice szervezet számára szükséges volna a team egészét érintő konkrét szakmai protokollok kidolgozása a munkatársak mentálhigiénéjére vonatkozóan. Az egyéni és csoportos szupervíziók, a Bálint-csoportok és a rendszeres esetmegbeszélések hatékony

szakmai támogatási formáknak tekinthetőek. A segítők segítése alapvető feltétele annak, hogy a hospice team munkatársai mentálisan és lelkileg is egészségesen tudják a munkájukat végezni.

Az életvégi ellátás területén dolgozók számára a hospice alaptanfolyam elvégzése alapvető, a képzés során az életvégi ellátás kommunikációs technikáinak oktatása kulcsfontosságú az eredményes segítség érdekében. Ezen túl a folyamatos szakmai továbbképzések rendszeres megvalósítása is elengedhetetlen. A segítők egymás közötti tapasztalatcseréje és a külföldi „jó gyakorlatok” magyar adaptációja is kiemelt jelentőségű.

4. A segítő szakemberek legnagyobb félelme a halállal, haldoklással kapcsolatban érezhető, amelyben felismerhető a saját életükre vetített fájdalomtól való félelem, valamint a kiszolgáltatót helyzetből fakadó aggodás.

Ez az eredmény az életvégi ellátás fejlesztését célozza, kiemelt hangsúlyt helyezve az orvosok, ápolók képzésére a fájdalomcsillapítás és a tüneti kezelés területén. Az önkéntesek és a szociális munkások számára is szükséges a fájdalom-menedzselés – természetesen a nem farmakológiai – technikáinak megismerése és a módszerek elsajátítása, mely csökkentheti frusztrációjukat, aggodalmaikat.

5. A hospice teamben dolgozó szociális munkások túlterheltsége az általam vizsgált intézményekben általánosan tekinthető, melyet nemcsak a magas kliensszám idéz elő, hanem a más, nem a

szociális munkások kompetenciájába tartozó feladatok ellátása is. A szakemberek tényleges feladatköre sok esetben kevésbé ismert, ezért a szakmai kiteljesedésre ritkán nyílik lehetőség.

A szakembereknek legtöbbször a pszichoszociális betegvezetésre nem marad kellő idejük, annak ellenére, hogy jelentős igény jelentkezik az ez irányú tevékenységekre is.

A szociális szféra és az egészségügy szorosabb együttműködése lenne kívánatos, a szociális munkások készségei és kompetenciái, valamint az ellátás során jelentkező szükségletek megfelelő összehangoltsága mellett hatékonyabb munkavégzésre nyílna lehetőség. A működő külföldi gyakorlatok adaptálása pozitív irányú elmozdulást eredményezhetne a hazai hospice ellátás területén.

6. Az önkéntes segítők a leghatékonyabban egy jól működő közösség tagjaként tudják tevékenységüket hosszú távon végezni, ahol szervezett keretek között dolgozhatnak és folyamatos szakmai támogatás biztosítja számukra a problémák, dilemmák feloldását, valamint a sikerélmények megosztásának lehetőségét.

Minden hospice szervezet számára szükséges volna kidolgozni az önkéntesek toborzásának, felkészítésének és szakmai támogatásának rendszerét, hogy az önkéntes segítők hosszú távon is a hospice team elhivatott, cselekvő tagjai legyenek. A hospice ellátó intézmények érdeke is, hogy a már régóta önkéntes munkát végzőket minél inkább integrálják saját ellátási struktúrájukba, és ne az új önkéntesek toborzására és betanítására fordítsák energiáikat, hanem az ellátás mennyiségi és minőségi expanziójára. Ebben az esetben is célszerű a

külföldi és a hazai jó gyakorlatok átvétele és megismertetése a szakmai közösségekkel.

Egy egészséges társadalmi halálkép kialakításának alapvető feltétele a halálról, mint az élet részét képező jelenségről való nyílt kommunikáció, és a halálhoz való saját viszonyulásunk megismerése és felvállalása, mások halálfelfogásának elfogadása.

Az értekezés célkitűzése a hospice-ban dolgozó szociális munkások és önkéntesek halálhoz való viszonyának és az ellátásban betöltött szerepüknek a mélyebb megismerése, több perspektívából való áttekintése volt. A kutatásomban szereplő húsz interjúalannyal sikerült megvalósítani a halálhoz kapcsolódó kérdésekről való nyílt kommunikációt, és ennek következtében húsz halálfelfogás részletes megismerését. Az interjúalanyok szívesen és őszintén beszéltek erről a témáról. Az interjúk során azt tapasztaltam, hogy a halálhoz kapcsolódó személyes narratíváik megalkotása és megosztása több esetben szorongásoldó és felszabadító hatással is járt, mindez a kutatás pozitív hozadékának tekintendő.

A kutatás tudományos eredményei meghatározóak a hospice-palliatív ellátás fejlesztése szempontjából. Az eredmények is rávilágítanak, hogy a szociális munkások hospice ellátásban betöltött helyének és szerepének tisztázása elengedhetetlen, meghatározó a különböző hivatású szakemberek együttműködése, egymás munkájának pontosabb megismerése.

Az önkéntes segítők tevékenységének, szerepeiknek a pontosabb ismerete támpontot ad mind az önkéntes lehetőséget keresők, mind

pedig a hospice szervezetek számára, hogy hosszú távon is mindkét fél elégedettségére szolgáló tevékenységet láthassanak el.

A szociális munkások és az önkéntesek is a multiprofessionális team tagjai, a tevékenységük jellemzőinek, a halálhoz való viszonyulásuk mélyebb megismerése, szerepeik, határaik tisztázása fokozza munkájuk hatékonyságát. Mindezen tényezők a teljes hospice team működésére is pozitív hatást gyakorolnak.

További kutatási területként jelölhető meg a hospice teameken belül zajló interakciók elemzése, amely segítheti a csoporton belüli szerepek tisztázását, a hierarchikus és/vagy a partneri kapcsolatok feltárását, ezáltal támogatva a minőségi ellátás fejlesztését, valamint segítve a szociális munkások és az önkéntesek feladatainak újragondolását, tágabb perspektívába helyezését.

V. Hivatkozások

Andrews, Tom (2012): What is Social Constructionism? *Grounded Theory Review*, 11/1. Forrás:

<http://groundedtheoryreview.com/2012/06/01/what-is-social-constructionism/> Letöltés dátuma: 2014. 07.12.

B. Erdős Márta (2006): *A nyelvben élő kapcsolat*. Typotex, Budapest

Kovács Ágota (2007): A spiritualitás és a halálhoz való viszony összefüggései az emberi lélekben. In: *Kharón*, XI. évf., 1-2. szám, 40-68.

Molnár Dániel (2010): Empirikus kutatási módszerek a szervezetfejlesztésben. In: *Humán Innovációs Szemle*, 61-72.

Szöllősi Gábor (2012): *A társadalmi problémák konstrukcionista elméletének alapjai*. Z-Press Kiadó Kft., Miskolc

VI. A szerző publikációi a disszertáció témaköréből

Mucsi Georgina; Kerekes Zsuzsanna: (2008) Miért integráns tagja a szociális munkás a hospice-palliatív ellátó teamnek? Szeged. A Magyar Hospice-Palliatív Egyesület VIII. Országos Kongresszusa, 2008. április 25-26.

Mucsi Georgina; Kerekes Zsuzsanna (2009): Egy szociális munkás lehetőségei a hospice-palliatív ellátásban. Magatartástudományi Napok, Népegészségügy és Magatartástudományok: új diszciplína születőben. Debrecen, 2009. június 11-13.

Gyarmati Beáta; Kerekes Zsuzsanna; Endresz Krisztina; Tiringier István; **Mucsi Georgina** (2009): Coping Strategies, Quality of Life in Family with Oncological Patients. 23rd EHPS Conference, Pisa, 23rd-26th September, 2009. In: *Psychology and Health*, Vol 24. Suppl. 1. Sept. 199.

Mucsi Georgina; Csürke József; B. Erdős Márta; Brettner Zsuzsanna; Kelemen Gábor (2010): *Élet - halál metaforák a*

spirituális önségítő csoportok tagjainak narratíváiban. Segítők V. Konferenciája – Spiritualitás a segítő kapcsolatban, 2010. november 11-13. Marosvásárhely, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Humántudományok Tanszéke. Poster presentation, abstract 31.

Mucsi Georgina (2011): Szociális munka a hospice-ban. *Kharón*, XV. évf., 1. szám, 1-43.

Marta B. Erdos; Jozsef Csurke; **Georgina Mucsi**; Csaba Mihaldinecz; Zsuzsanna Brettner (2011): Methapors of life and death int he texts of recovering persons. In: Marta B. Erdos; Gabor Kelemen; Jozsef Csurke; Joan Borst (edt.): *Reflective Recovery. Health learning in Twelve Step communities*. Oriold & Co. Ltd, Budapest. 85-109. (ISBN: 978-963-9771-50-5)

Mucsi Georgina, Kerekes Zsuzsanna (2012): Szociális munka a hospice ellátásban. Egy online kérdőíves kutatás eredményeinek ismertetése. *Kharón*, XVI. évf., 1. szám, 1-18.

Mucsi Georgina (2012): Nélkülözhetetlen vagy kihagyható? Szükséges tagja-e a szociális munkás a hospice teamnek? A PTE-BTK Szociológia Tanszék, a 4 Dimenzió Társadalomtudományi Egyesület, az MTA PAB Gazdaság- és Jogtudományok (IX.) Szakbizottságának Szociológiai munkabizottsága, a Fact Intézet és a PTE-BTK Hallgatói Önkormányzata "Határok és kapcsolatok",

"Borders & Connections" című Nemzetközi Társadalomtudományi Konferencia, Pécs, 2012. 03. 27. Absztraktfüzet: 24. o. (ISBN: 978-963-08-3631-9)

Brettner Zsuzsanna; **Mucsi Georgina** (2013): A szociális munka szerepe az időskorúak fizikai, szellemi és szociális aktivitásának megőrzésében. In: Kállai János, Kaszás Beáta, Tiringer István (szerk.): *Az időskorúak egészségpszichológiája*. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest. 119-136.

Mucsi Georgina (2014): Szociális munka a hospice-ban 2. Képzettség, leggyakoribb tevékenységek, szakmai támogatás. *Kharón*, XVIII. évf. IV. szám, 1-17.

A szerző további publikációi elérhetőek a Magyar Tudományos Művek Tára adatbázisában:

<https://vm.mtmt.hu//search/slist.php?lang=0&AuthorID=10016025>